עירין קדישין — ראש השנה

בשבת שמברכין ר"ח אלול שנת תר"ז שאל מה ענין אשר נקראים ימים הללו ימים נוראים. ופתח ואמר הענין הוא כך כי בסוכות הוא יחוד האמיתי ובא חיות חדשות לעולם. וכתוב וישן מפני חדש תוציאו שמקודם שמקבלין החיות החדש' צריכין לבא ליראה גדולה. שיצא החיות הישנה ויתבטל לגמרי בשורשו מחמת גודל היראה והפחד מפני הבורא ב"ה. ואין יכולין לקבל החיות החדשה ולהוריד נשמות חדשות בעולם. וזה הענין נעשה בר"ה ויוה"כ אשר מפני היראה והפחד מפני הבורא ב"ה באלה הימים אשר ממש יצאה במס"נ לה' וכלתה החיות הישנה ונתבטל' לגמרי בשורשו. יכולין אחר כך לקבל חיות החדש' אשר נמשך בסוכות על ידי היחוד האמיתי. וזהו בחי' שמאל דוחה וימין מקרבת. פי' שמאל שהוא ענין היראה דוחה החיות הישנה. וימין מקרבת שהיא בחי' החסד ממשיכין שפע חדש. וזהו שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקינו. וזהו ג"כ בחי' אלול אני לדודי ודודי לי. פי' כשנתבטל החיות בשורשו אזי דודי לי שמשפיע שפע חדש. וזה ענין קרבן עולה ויורד שמקודם עולה החיות למעלה בשורשו בביטול המציאות מפני היראה. ואח"כ יורד השפע וגם בכל יום יש ענין זה היינו שאחר תפלת שמ"ע מתחיל ירידת השפע. ולכך צריך להיות קודם נפילת אפים בבחי' מס"נ להכלל חיותו בשורשו. ואחר כך יוכל להיות ירידת השפע. ורק שבכל יום הוא בפרט ובימים האלו הוא שממשיכין שפע חדש ונשמות חדשות בכלל:

נהיה לראש ולא לזנב. פי' כי יש עולמות ומהסוף של עולם העליון נעשה ראש לעולם התחתון. נמצא שבכל העולם יש בחי' ראש שמשפיע לעולם התחתון. ובחי' זנב לגבי עולם העליון שמקבל ממנו וכן עד רום המעלות. ובר"ה רצין ישראל לקבל שפעם מאור אין סוף ב"ה בעצמו שהוא המשפיע לכולם ואינו מקבל כלום רק משפיע לכולם. וע"כ אנו מבקשים נהיה לראש האמיתי ולא לזנב שהוא מקבל מעולם העליון ממנו. רק נקבל מאור א"ס ב"ה שהוא בעצמו רק בחי' ראש לכל העולמות. השי"ת יזכינו לקבל ההשפעה מבחי' ראש העליון שפע ברכה והצלחה אכי"ר:

כעת אין לנו לשאול רק מתנת חינם. כי בימים הקדמונים היו אנשים שפרשו מן העולם הזה והיו מקורבין להשי"ת היה להם לשאול איזה שכר על עבודתם. אבל עכשיו שהעולם נתגשם מאד אין לנו לשאול רק מתנת חנם. אך מקודם שישאל מתנת חנם צריך להתיישב בהאיך אנפין יקום בהיכלא למלכא לבקש מחנת חנם. ע"כ צריך להתיישב מקודם. ג' חלקי תשובה יש. יש שצריכים לשוב בפשיטות מעבירות שבידם. ויש שהתשובה שלהם שכל המצות ומע"ט ותפלה שלהם אינם בשלימות עדיין בלי שום פנויה כלל. ויש שהתשובה על זה האופן שידעו שכל מה שעשו עדיין אינו התחלה נגד השי"ת, וזהו החילוק בין אמונת הצדיק לשאר אנשים:

מהרב הצדיק הקדוש מו"ה אברהם זצוקלה"ה מפאהרעבושט אחי רבינו הקדוש המחבר זי"ע ר"ח שנת תקע"א:

הנה ידוע למי שיודע וכן הוא האמת ששני ימים של ר"ה הם מורים על עולם התענוג והטוב ועל כן נקראים טובים וארוכים כמאמר חכמז"ל בימים טובים של ר"ה כיומא אריכתא דמיא. מהם נקראים טוב וארוך. מהיכן מצאו חז"ל בשם הנקרא טוב וארוך. טוב הוא כמו שאמרו ימים טובים. וארוך הוא כי ידוע למי שיודע שבכל עת וזמן שמגיע רגל שמחמתו אנחנו עושים הרגל. נתעורר בעת ההוא כל אורותיו כבימים הקדמונים שהיה בעת ההוא שנתגלו אז האורות כפי הזמן באורותיו הזכים והבהירים בעולמות. ואזי נשפע מחמת עוצם בהירתם בעולם התחתון ג"כ דוגמתם. ואזי כל אחד ואחד מבני ישראל מרגיש כל אחד לפי זיכוך חומרי וגופו ההארה בעת ההוא מזמן ועת של המועד שמגיע. והנה ידוע למי שיודע כי בר"ה נברא העולם וכמו שהיה אז כמו כן גם עכשיו נתעורר ככל משפטיו ותורותיו ואורחותיו בעולמות העליונים עד עולם התחתון הזה. והנה ידוע למי שיודע להמעיין בספרי המקובלים שמקודם היה השי"ת בונה עולמות ומחריבן מחמת ריבוי האור שלא יכלו הכלים לקבלו עד שהצריך לבראות בסוד פרצופין. ואז נתקן כל עולם התיקון הזה בסוד אדם ישר. והנה מחמת שבתשרי נברא העולם והאותיות תשרי הם למפרע בא"ב והם בסוד הדין הוצרך להיות סוד הנסירה להיות פנים בפנים כידוע למי שיודע להיות בסוד בת ישר בסוד הרחמים. והנה. בעת ההוא בעת בריאה של אדם ישר הוצרך להתלבש שני ראשין רישא דלא אתיידע ודעתיק בפרצוף דארוך. שמחמת ריבוי האור של הכתר נעשה שני ראשין הנ"ל להיות בסוד הצימצומים שיכלו הכלים. לקבלו. ורישא דלא אתיידע היא ברזא דאי"ן המכונה בשם רישא דאי"ן והפרצוף דארוך מלבוש התרי ראשין הכל כדי להתעטף ולהתעבות אורם כדי שיכלו הכלים לקבלו כנ"ל אך לא כולם רק מקצתם כידוע למי שיודע. ומחמת זה נבנו כל העולמות העליונים להיות נקרא בריאת העולמות עד עולם התחתון הזה. מה שלא היה יכול מקודם להיות כך קודם התלבשות שני ראשין הנ"ל בפרצוף דארוך המלבושים מקצתם. נמצא מחמת התלבשות בפרצוף דארוך שמחמת זה היו הכלים יכולים לקבל אורם אחר כן להיות קיום העולמות נקראים ע"ש ארוך וטוב. כי כך הוא טוב בסוד בריאת העולמות להיות טוב וישר. וזהו שני ימים טובים של ר"ה כיומא חדא אריכתא דמיא שהם שני ראשין ונתלבשו בארוך כנ"ל ע"כ נקרא בשם ארוך כיומא אריכתא. כימים טובים שכך הוא טוב להיות קיום העולמות. ומחמת זה נקרא יומא קמא דר"ה דינא קשיא מחמת ריבוי האור של רישא דעתיק שנתפשט להתלבש בפרצוף דארוך ונתרבה האור בפישוט הבהירות עד שנצרך הלבשה ונעתק האור ממקומו ונדחקו למטה בסוד הדין מחמת ריבוי האור. ומה שלמעלה נקרא עתיק נקרא למטה תקע מלשון (בראשית לב) ותקע כף ירך יעקב והיא קפיצה והדלגה ממקומה מחמת ריבוי האור של עתיק ונעשה תקע למטה בסוד הדין שלא יכלו העולם לקבל הבהירות ובא לכלל המצר צר לי המקום:

וזהו (תהלים קיח) מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה דהיינו מחמת התלבשות הרישא דעתיק בפרצוף דארוך ונתפשט הבהירות בעת התלבשות למטה ונעשה תקע תקיעת אורה החזק בסוד המיצר ואז קראתי יה להכניס אותיות ו"ה באותיות תקע שנעשה תיבת תקיעה בהיפך אתוון שהוא למעלה בעולם העליון. ואז ענני במרחב יה שמחמת שאותיות י"ה ירחבו ויעשו תיבת עתיקא שהוא בסוד תקיעה אותיות דדין כאותיות דדין. ואז נמתק הדין ולכן תקיעה נגד אברהם שהוא מדת החסד בסוד המאור הגדול לממשלת היום. כי אצלו כתוב (בראש' כד) ואברהם זקן בא בימים זקן הוא לשון ישן ותרגום של ישן הוא עתיקא אותיות תקיעה כי אותיות אחה"ע הם מתחלפין. נמצא התקיעה כנגד אברהם שמחמתו נמתק הדין והגבורה כי אצלו כתוב בא בימים. ויום הוא חסד כמו שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ועוד חסד אל כל היום. ולכן כתוב (דניאל ז) כרסון רמיו ועתיק יומין יתב לבושה וגו'. כי רמיו הוא מלשון ורמינהו אינם שוה בשוה הכרסון כי השי"ת עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים. כי מחמת תקיעותינו נהפך הדין

לרחמים כמו שנתבאר לעיל שכל הדינים נמשכו מחמת שלמעלה הוא עתיק ולמטה תקע. ומחמת תקיעותינו מכניסים אותנו אותיות י"ה אל תקע עתיקא בסוד ואברהם זקן שהוא עתיקא כנ"ל. ואז עתיק יומין יתב כורסון רמיו שעומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים. וזה שאנו אומרים קודם התקיעות הכתוב מן המיצר קראתי יה להכניס אותיות י"ה אל אותיות תקע שהוא סוד המיצר כמו שנזכר כבר בסוד תקיעה. וביאר יותר מה שכתב שעומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים כי הכסא היא כס א' שאלופו של עולם מתכסה עצמו באותיות דין ונעשה השם אדנ"י. ומחמת תקיעותינו אז עומד מכסא דין שנפרד האלף מאדני שנתכסה עמו ויושב על כסא רחמים שמתכסה עצמו באותיות הוי"ה שהם סוד הרחמים ונעשה אהו"ה שהיא גושפנקא דמלכא שהיא חותם המלך. שר"ת של "את "השמים "ואת "הארץ היא השם הנ"ל שבו נבראו השמים והארץ:

וזהו כסא הרחמים כסא שמתכסה אלופו של עולם באותיות הרחמים הוי"ה. ושברים הוא נגד יצחק שמרמז אילו בסוד פחד יצחק שהוא הדין והגבורה שנשבר לב האדם מחמת פחד. ושברים הוא לשון שבר תשבר שהיא סוד הגבורות והדינים. ותרועה הוא נגד יעקב שהם אותיות תורה ע' בסוד התורה שניתנה לבני יעקב סוד שבעים נפש יוצאי ירך יעקב שלהם ניתנה התורה בסוד ע' פנים לתורה. שכל ענף מע' נפש לבית יעקב יש לו פנים בהתורה. וזה שאמר הכתוב אצלו (בראשית כט) ויגל את האבן מעל פי הבאר כי הבאר היא התורה כמו שנאמר (ישעיה נה) הוי כל צמא, לכו למים. והוא גילה הבאר שכתוב אצל אברהם (בראשית כו) ויסתמום פלשתים שחפרו עבדי אברהם ואצל יצחק כתיב (שם) וישב ויחפור את הבארות אשר חפרו עבדי אברהם ויסתמום פלשתים. אבל לא גלה סוד הבאר שהיא התורה לעולם השפל הזה. אך אצל יעקב נאמר ויגל שגלה האבן מעל פי הבאר. שע"י זרעו נתגלה התורה ונמסרה לזרעו בזה העולם. ולכן יש בהתורה חסדים וגבורות יחד סוד איסור והיתר טמא וטהור פסול וכשר. סוד יעקב קו הממוצע בן חו"ג שהיא בחיר האבות כי אברהם חסד יצחק גבורה ויעקב סוד התפארת הממוצע בין שני הדברים מזה ומזה יש בו והוא סוד הרחמים, ולכן עם עסק התורה יכולין לבטל כל הדינים והגבורות הנפילים למטה כי יש בה שני השרשים סוד התורה תורה ע' כנ"ל עיין נפש לבית יעקב. ועם התרועה הנ"ל יכולים לשבור ולעקור כל הדינים כי אין הדינים נמתקין אלא בשורשם והוא השורש לכל כנ"ל. ותרועה הוא מלשון (תהלים ב) תרועם בשבט ברזל וז"ש (בראשית א) ואת המאור הקטן לממשלת הלילה. כי אברהם נקרא המאור הגדול לממשלת היום כנ"ל ויעקב הוא הקטן כנגד אברהם. כמו שנאמר (עמוס ז) חדל נא מי יקום יעקב כי קטן הוא. ועם המאור שבתורה שעל ידה נתגלה לממשלת הלילה יכולים למשול ולשלוט על כל הדינים והגבורות המכונים בשם לילה. והנה המאור הגדול שהוא סוד אברהם והחסד נמשך מן החכמה שמחכמה נבנה פרצוף אבא סוד אב המון גוים שנאמר אצל אברהם. ושם בחכמה מאיר השם אכדט"ס שהם אותיות שקודם אלקים כידוע למ"ש כי קדם א' אין אות ולפני מם סתימה היא מם פתיחה. ומחכמה נפקית כל הברכות והחסדים כי החכמה מאין תמצא. כי חכמה נמשך מרישא דאין שהוא רישא דלא אתיידע הנכללת בפרצוף דארוך שמתפשטת אורה ושפעה על חכמה שהוא אבא ומחמת שמקבלת שפעה ואורה מרישא דאין כתוב אצלה (קהלת ז) החכמה תחיה בעליה. כי זה ידוע למ"ש שכל דבר שבא לכלל י"ש והוי"ה מוכרח להיות מקודם אין ואפס כמו הגרעין שזורעין להצמיח מוכרח מקודם להיות נרקב ונתבטל. ועי"ז יכול להגיע לכלל הוי"ה וי"ש להיות. וכמו שכתבו המקובלים פושט צורה ולובש צורה. כי על כל דבר אין ואפס. אי אפשר לדינים להיות נאחזים שם כי אין להם במה לאחוז. ולכן מדת החכמה היא רחמים גמורים ופשוטים מחמת שמקבלת שפעה מאין. ולכן מרומזת על היו"ד שהיא נקודה דקה מן הדקה. כי אפילו ניקוד דק ביותר היא ג"כ יו"ד שהיא קרוב לאין ששרשה ומקורה מרישא דאין. ואפילו הנביא קודם ביאת הנבואה אליו מוכרח לצאת מגשמיות של עולם להתפשטות הגשמיות מכל וכל. וכמשוגע ממש יחשב בעת ביאת הנבואה אליו וכאין וכאפס יחשב בעת ההוא שאינו מרגיש את עצמו לכלום בעת דברו הנבואה שלו ולפיכך חכם מדיף מנביא. כי החכם נמשך מן חכמה רזא דאין. והנבואה היא בבינה שממנה שפעת אורו. ובינה היא פרצוף אימא. ונביא הוא לשון מבין וצריך למדריגת חכמה שהוא מדריגת אין כדי שיוכל לקבל הנבואה הנ"ל. ולפיכך בחכמה שהוא פרצוף אבא נכלל בו ה' חסדים. כי נמשך מרזא דאין ואפס. ומדבר אין ואפס יוכל לבא לידי הוי"ה וי"ש. ובבינה שהיא פרצוף אימא נכלל בה ה' גבורות כי מבינה דינין מתערין. כי בינה הוא לשון מבין שהוא דבר ישות נגד החכמה. כי חכמה כ"ח מ"ה כוחו דאין שמרומז על יו"ד נקודה דקה מן הדקה ביותר. ובינה מרומזת על ה"א עילאה דבר המתפשט וממשות נגד היו"ד שהוא חכמה. ויכולין הדינין לאחוז ולתפוס בדבר הממשי:

והנה כי כמו שהשם אכדט"ם מאיר בחכמה ששם הוא רחמים פשוטים, כמו כן מאיר בבינה שם אלקים שהוא הדין והגבורה שמבינה דינין מתערין. וזה חכם עוקר הנדר מעיקרו כי נדר הוא נון ד"ר נון שערי בינה. ומי שהוא חכם שנמשך מחכמה עוקר הנדר שהוא נ"ד"ר חמש"ב שמבינה דינין מתערין ועוקר הדינין והגבורות מעיקרו מחמת שהוא מעקרו שהוא קודם השם אלקים שבבינה. כי החכם בחכמה ושם השם אכדט"ם שהיא הרחמים שקודם השם אלהים. וזהו שאחז"ל מעקרא דדינא פירכא והוא דהיינו השם אכדט"ם שהוא אותיות מקודם אלקים ועם אותו השם יכולים לפרוך ולפרר הדין. שהשם הנ"ל הוא בחכמה ועמו יכול להמתיק ולבטל הדינים, ולשון פירכא כמו שאמרו אצל חמץ מפררו מפרר וזורה לרוח. נמצא העולה לנו מזה שמפרצוף ארוך שנכלל יתלבשו התרין ראשין דאין ודעתיק להתעבות אורם כדי שיוכל להיות קיום העולמות. נעשה הפרצוף הנ"ל אח"כ שני פרצופין או"א. כי אבא נמשך מרישא דאין כי אבא היא חכמה והחכמה מאין תמצא מרזא דאין. ואימא שהוא הבינה נמשך מרישא דאין דעתיק כמ"ש למעלה שלשון עתיק היא אותיות תקע שנתקע הדינין בעת התכללות בארוך למטה בסוד תקע כנ"ל: ולכן יום א' של ר"ה דינא קשיא שמרמז על עתיק ויום ב' דינא רפיא שמרמז על רישא דלא אתיידע רזא דאין הנכללת ונתלבשה בארוך, ולכן הם ב' ימים ר"ה על שני ראשון הנ"ל כנ"ל. וזהו דו פרצופין נבראו אלא שנסרו וד"ל כנ"ל. וזהו (בראשית א) בצלם אלקים עשה את האדם. ישר. כדי שיוכל להיות קיום העולמות. כי מקודם שלא היה בחי' פרצופין היה בסוד בונה עולמות ומחריבן. ואח"כ כשנמתקים בסוד פרצופין בסוד אדם ישר כנ"ל בסוד קיום העולם. ולכן אנו מתפללין בר"ה יו"ד מלכיות יו"ד זכרונות יו"ד שופרות שהוא מספר למ"ד כנגד למ"ד דצלם שעשה את האדם. והלמ"ד הוא מגדל הפורח באויר שהוא למעלה מכל האותיות כנגד פרצוף דארוך שנכלל ונתלבש בו השני ראשין הנ"ל כנ"ל. ובכל אחד ואחד יש עשר ספירות ועם הארוך בעצמו הוא שלשים כמנין למ"ד פרצוף ארוך הנ"ל:

סליק